

Slovenska univerza
za tretje življenjsko obdobje
e-novice

Univerza za tretje življenjsko obdobje **35** let

Drage bralke in bralci,

nekaj časa niste redno prejeli naših novic. Zdaj, sredi počitnic, vam jih znova pošiljamo in vas nagovarjamo k branju povzetkov iz naše beležnice. Uvodoma pa nekaj misli Danniela Pennaca o drugačnem učenju mladih, včasih, redko, tudi starejših.

“Moramo zlomiti strah in samotnost otrok in učiteljev. Kako? Tako da imamo skupne projekte. Pogosto sem lagal profesorju, ta pa je dejal: »Imaš dobro razvito domišljijo, napiši deset strani na teden, zame, napiši roman«. In to me je rešilo. Iz pasivnega učenca sem se spremil v aktivnega. Potrošniška kultura, kultura želja in takojšnje izpolnitve želja, je tudi kultura naših otrok. Ko pridejo v šolo, hočejo, da jih učitelj zabava, da streže njihovim željam. Naša naloga pa ni, da zadovoljujemo želje otrok, marveč njihove temeljne potrebe. Naša naloga je, da jih učimo razmišljanja, razumevanja. Otrok misli, da je njegova sreča odvisna od zadovoljitve njegove temeljne potrebe, ker otroci mislijo, da je njihova želja temeljna potreba. Mi, učitelji, temu ne strežemo. Učimo jih, da je sreča v tem, da mislijo, razumejo. Razumevanje je vir sreče.”

Daniel Pennac, pisatelj in učitelj

Univerze praznujejo

Za nevladne organizacije velja, da jih je razmeroma lahko ustanoviti, a nadvse težko je, da obstanejo in trajajo. Letos so okrogle obletnice, 20 let delovanja, praznovali UTŽO Trebnje, UTŽO Zasavska regija Trbovlje, UTŽO Ajdovščina in UTŽO Piran ter pet let delovanja UTŽO Slovenj Gradec.

Njihovemu vodstvu, študentom, mentorjem, sodelavcem in somišljenikom ponosno in iskreno čestitamo!

Ko se združita razum in srce študijske skupine

Ilirska Bistrica, 29. marec 2018

V Ilirski Bistrici so se usposabljali animatorji (srce skupine) primorske regije. *Slavica Ravnik* in *Ana Krajnc* sta teoretično utemeljili večstransko vlogo animatorja, povezavo formalnega in neformalnega učenja, uravnavanje medsebojnih odnosov in psiho-socialno dinamiko majhnih skupin. Mirjam Bevc Peressutti je na svojem primeru pokazala, kako animator doživlja svojo vlogo. Nevenka Tomšič (UTŽO Ilirska Bistrica), Nadja Mislej Božič (UTŽO Kras) in Dora Furlan (UTŽO Ajdovščina) so spregovorile o izkušnjah v študijskih skupinah. Na usposabljanju, ki ga je organizirala andragoginja Petra Bališ, se je sprožila diskusija vseh navzočih, tekla je izmenjava vprašanj in odgovorov.

Živo je, kar raste in se razmnožuje. Tomaž Rijavec v Enajsti šoli v knjigarni

Ljubljana, 3. april 2018

Bog je ustvaril življenje, pravijo verniki. Znanstveniki, ki raziskujejo začetke življenja, mislijo drugače. Kaj so osnovni *gradniki biološke makro molekule*? Proteini (encimi, receptorji), lipidi ali maščobe, saharidi ali sladkorji in nukleinska kislina ali drugače rečeno DNA in RNA. DNA nosi zapis vseh informacij o nas, RNA prav tako, a poleg tega lahko opravi še kakšno delo. Vsi gradniki imajo nešteto možnosti, da se srečajo v vesolju. In ker jih je veliko, ker se razmnožujejo, ker celice po notranjem načrtu kopirajo same sebe, se zdi verjetnost, da se srečajo in slej ko prej ustvarijo življenje, neizogibna. Nastalo je življenje. In živo je, kar se razmnožuje, je povzel *dr. Tomaž Rijavec*, mentor študijskega krožka *Človek in okolje* na predavanju v Enajsti šoli v knjigarni.

Dušan Snoj, prof. dr. Ana Krajnc, prof. dr. Jože Gričar o srebrni ekonomiji

37. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti: organizacija in negotovost v digitalni dobi

Portorož, 23. marec 2018

Dejavna starost, srebrna ekonomija? Iščeemo konceptualne in konkretne odgovore. Dušan Snoj, predsednik Skupine za srebrno ekonomijo pri SUTŽO, in prof. dr. Ana Krajnc, predsednica SUTŽO, sta se udeležila okrogle mize o srebrni ekonomiji. Upokojeni odkrivajo prožne oblike dela za življenje, takšne pa potrebujejo tudi mladi in srednje stari. Prvi bodo z njimi lažje stopili na trg dela, drugi si bodo z njimi v času nezaposlenosti povečali zaposljivost. Dolgoživa družba, podaljšana pričakovana starost sta pridobitev in ne spodrsrljaj razvoja, samo pravo mesto v družbi morata imeti. (Vir: Ana Krajnc)

Ana Krajnc, Zdravko Mlinar, Stane Saksida in drugi tvorijo novo sekcijo

Nova sekcija Slovenskega sociološkega društva: Sociologija časa Ljubljana, 15. marec 2018

Na pobudo akad. prof. dr. Zdravka Mlinarja je bila v marcu sklicana ustanovna seja nove sekcije. Bo sociologom uspelo raziskati vodilne družbene trende in pojave, narediti življenje bolj razumljivo, zmanjšati vpliv političnih populistov in še kaj? Članica nove sekcije je tudi prof. dr. Ana Krajnc, predsednica SUTŽO, saj raziskave o dolgoživi družbi, izobraževanju starejših in dejavni starosti odkrivajo nova področja današnje družbe.

Most znanja in sodelovanja: srečanje UTŽO Zagreb, UTŽO Frankfurt in UTŽO Ljubljana Zagreb, 15. marec 2018

Z UTŽO Zagreb (Sveučilište za trečo životnu dob) smo v sodelovanju že več kot 20 let (izmenjava študentov, skupni izobraževalni in kulturni dogodki ter programi itd.). Tokrat smo se v Zagrebu srečali predstavniki UTŽO Frankfurt (Silvia Dabo Kruz), Zagreb (Jasna Čurin) in Ljubljana (Alijana Šantej, Mirjam Bevc Peressutti) ter študenti teh univerz. Primerjali smo svoje ustanove, dejavnosti, model delovanja. Univerze se med seboj po marsičem razlikujejo, a družijo jih izobraževanje starejših. To je lahko namenjeno predvsem osebnostni rasti, integraciji in participaciji starejših, njihovi državljski vlogi, tkanju medgeneracijskih odnosov, vplivanju na kolektivno zavest, lokalnemu razvoju.

Izzivi in perspektive globalnega povezovanja za razvoj nove podobe starosti ali »mi smo tisti, ki jih čakamo«

Ljubljana, 10. april 2018

Na mednarodnem posvetu SUTŽO "Izzivi in perspektive globalnega povezovanja za razvoj nove podobe starosti" je *Moira Allan* poudarila, da starejše na vseh celinah mora zanimati svet okrog njih in paradigma velikih sprememb. Vsi problemi sveta so tudi naši. Poudarek je na novih tehnologijah, algoritmičnem mišljenju, inovativnosti. Torej, kaj lahko storim jaz sam? Dobili smo podarjena leta, a kaj bomo storili skupaj? *Vodilni pojmi so skupnost, dar, daljša pričakovana življenjska doba, a pomembno je, kaj s tem darom naredimo. Skupnost je tudi najpomembnejši dejavnik zdravja. V nekem angleškem mestecu so tako analizirali, zakaj število hospitalizacij narašča. Zapisali so, kaj vse obstaja za posamezne generacije v mestu in napisali so vodnike. Animirali so prostovoljce in jih usposabljali, da so opazovali skupnost. Poiskali so osamljene ljudi in jih povabili v skupnostno vrtnarjenje itd. Dve leti kasneje: 21 % manj hospitalizacij, za 27 % so upadli stroški zdravljenja. Ne potrebujemo zapletenih strojev, potrebujemo ljudi.*

Z odprtja razstave ali prehod je postal tesen

Dogajanja na UTŽO Ljubljana

V življenju vstopaš in izstopaš ... vmesni prostor je postal organski del UTŽO Ljubljana, 18. april 2018

Združili sta se Stiška čajnica in Slovenska UTŽO na Poljanski cesti in dotlej pusta vhodna veža je oživela ob permanentni razstavi urbane arhitekture in njenih detajlov. Razstava je delo študentov in Mete Kutin, mentorice študijskega krožka Trgi, ulice in stavbe okoli nas. Opremljena je z vodilom v slovenskem in angleškem jeziku.

Prepolna dvorana ljubiteljev umetnosti v Narodni galeriji

Na začetku je bilo zanimanje za umetnostno zgodovino pičlo. Danes pa ... Ljubljana, Narodna galerija, 19. april 2018

Minilo je trideset let, odkar je prof. Milena Kožuh uvedla umetnostno zgodovino na Slovenski UTŽO. Zanimanje je bilo treba šele ustvariti. V sodelovanju z Narodno galerijo smo obeležili ta jubilej. Potreba po doživljanju lepega je temeljna potreba starejših (prof. dr. Ana Krajnc). Umetnost je vez in združevanje (dr. Andrej Smrekar). 30 let umetnostne zgodovine na UTŽO Ljubljana (doc. dr. Rajka Bračun Sova). Na Slovenski UTŽO je več študentov umetnostne zgodovine kot v vseh letnikih Filozofske fakultete v Ljubljani skupaj.

Ojoj, disleksija v družini! Kaj pa zdaj? Ljubljana, 21. maj 2018

Kaj lahko storimo, ko disleksija vstopi v naš dom, je spraševala predavateljica in študentka UTŽO v Ljubljani, *mag. Marija Velikonja*. Stanje zmedenosti in obupa naj ne traja predolgo. Velja poiskati pomoč, še prej pa skrbno opazovati otroka. Naloga starih staršev? Če otroku ne zmorejo ali ne znajo pomagati po strokovni plati, naj ga spodbujajo, motivirajo. Omogočijo naj mu, da se bo ob vseh drugih zunanjih pritiskih v njihovi družbi sprostil in prijetno počuti.

Srebrna ekonomija naj podpira razvoj dejavne starosti

Ljubljana, 12. junij 2018

Tudi na tretjem posvetu SUTŽO o srebrni ekonomiji so sogovorniki opozorili, da srebrna ekonomija zahteva celosten pristop, v katerem naj starejši sodelujejo s svojim izkustvenim znanjem, ki se je nabralo v njihovih različnih vlogah na delovnem mestu in v življenju. Pospešuje naj razvoj novih prožnih oblik učenja in delovanja starejših in omogoči, da družba upošteva njihove sposobnosti, znanje in izkušnje. Posvet je moderiral Dušan Snoj, sodelovali so: prof. dr. Ana Krajnc, prof. dr. Jože Sambt, dr. Magda Zupančič, mag. Jurij Snoj, akad. prof. dr. Boštjan Žekš, dr. Dušana Findeisen, Dušan Kidrič, Tomaž Banovec in drugi.

Dogodki v Tednu vseživljenjskega učenja

Ljubljana, 16. maj. *ABC pravopis za vsak dan*. Spoznali ste najpogostejše jezikovne napake. Predavateljica *Urška Telban*

Ljubljana, 18. in 25. maj. *Ustvarjamo v glini: poletje v keramiki*. Spoznali ste osnove ustvarjanja v keramiki in oblikovali uporabno, dekorativno in umetniško keramiko s poletnimi motivi. Mentorica delavnice *Lučka Šičarov*

In še ...

Ljubljana, 16. marec – 12. april 2018. Plečnik v keramiki

Razstava keramikov UTŽO Ljubljana in UTŽO Domžale, Knjižnica Urbanističnega inštituta RS, Trnovski pristan 2, Ljubljana

Ljubljana, 29. in 30. marec 2018. Obisk Hiše Evropske unije v okviru programa Z znanjem do dejavnega državljanstva

Informacijsko središče Evropskega parlamenta in Evropske komisije v Sloveniji

Ljubljana, 25. april 2018. Spoznajmo rimsko mozaično umetnost in izdelajmo svoj mozaik

Vloga mozaika pri opremljanju stanovanj, pomembnih stavbah in javnih površinah v rimskem času ter kateri pristopi so bili pri grško-rimskih mojstrih najbolj popularni.

Predavatelj: *Dr. Boštjan Plut*. Vodja delavnice *Izdelajmo svoj mozaik: Aljaž Vidrajz*

Ljubljana, 10. april 2018. Skodelica brez kave

Razstava študijskih krožkov za keramiko UTŽO Ljubljana in UTŽO Domžale v Galeriji Ekonomske fakultete v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 17. Mentorica Lučka Šičarov

Ljubljana, 20. april 2018. Od svinčnika do risbe. Razstava likovnih del slikarskega študijskega krožka v dvorani UTŽO, mentor Matej Bizovičar

Ljubljana, 23. april 2018. Noč knjige. Pogovor z *Valerijo Skrinjar Tvrz*, literarno ustvarjalko in študentko UTŽO v Ljubljani, je vodila mag. Uršula Fujs, mentorica za književnost na UTŽO Ljubljana.

Ljubljana, 8. maj 2018. Enajsta šola v knjigarni. Predstavitev knjige o Viljemu Černu. V spomin prof. Mileni Kožuh.

Ljubljana, 16. maj 2018. Google okno v svet in Pametne naprave doma in v službi
Izobraževanje za starejše zaposlene

Ljubljana, 30. maj 2018, Prirodoslovni muzej Slovenije. Odprtje razstave Novice iz narave: Kras in kras. Študijski krožek Narava, znana neznanka, mentorica dr. Staša Tome

V r a z m i s l e k

Starost na posvetu v Državnem svetu. Razprava je bila zanimiva, tekla je o marsičem, a bolj malo o participaciji starejših v družbi ...

Ljubljana, 24. maj 2018

V Državnem svetu so se zbrali znanstveniki in strokovnjaki na temo dolgožive družbe. Posvet "Kako preprečiti izumrtje slovenskega naroda" je napovedoval nekaj drugega. Izkazalo se je, da sta starost in staranje lahko v središču družbene razprave. *Tine Kračun* z Inštituta strateških rešitev je prikazal njihovo platformo na temo staranja. Preučevali so upanja in strahove starejših. Izluščili so najpogostejše koncepte, potrebe posameznika in družbe, pozitivne in negativne priložnosti staranja prebivalstva. *Andraž Rangus* trdi, da znaša pokojnina za 40 let delovne dobe v povprečju 830 evrov, zagotovljena pokojnina pa 516 evrov, da je od leta 2013 več prihodka iz prispevkov zavarovancev (bolj dinamično gospodarstvo!) Razprava se je dotaknila vprašanja novih družinskih vzorcev, fekonditete, fertilitete in natalitete ter vpliva angažiranosti žensk na imenovane pojave ... Starostno odvisni (ne prinašajo delovnega dohodka) so mladi in stari, a mladi so deležni tudi zasebnih transferjev (starši), stari pa predvsem javnih. Preučili so tudi oblike domovanja starejših. Razprava je bila vredna ... Naj bo prva v nizu!

Več: <http://www.ds-rs.si/node/3590>, video posnetek.

Karikaturistka Claire Bretcher in njene podobe žensk

Človek kot blago? So ženske nad 42 let res nevidne?

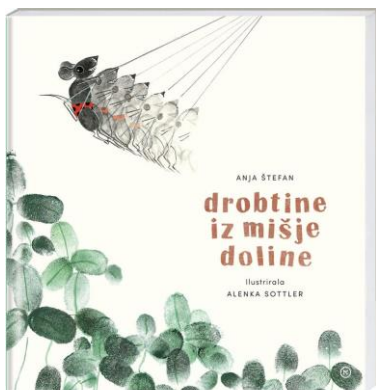
Do kakšne mere starost vpliva na pridobivanje dela? Daljša delovna doba prinaša več možnosti za starizem. Zakon o delovnih razmerjih seveda prepoveduje diskriminacijo tudi po starosti, a zdaj so diskriminirani že tisti, ki jim je 35 let. Število kršitev zakona se viša. Zaposlene ženske od 39 do 42 let so zaželeni. Ženske nad 42 let so nevidne, ženske pod 39 let pa so vidne na napačen način, so dejali vprašani menedžerji. Prav lahko bi odgovorili tudi, da smo ljudje blago v funkciji prodaje. Podatki v Ameriki kažejo, da sta dve tretjini zaposlenih starih med 45 in 71 let že izkusili starizem.

Človeštvo je vstopilo v čas hitrih, pospešenih sprememb.

Poznate Singularity University? Če ne, je zdaj čas, da jo spoznate.

Singularity University (slov. Univerza edinstvenosti) je svetovna skupnost, ki uporablja eksponentne tehnologije za raziskovanje največjih svetovnih vprašanj. Ponuja učne in inovativne platforme, ki okrepijo posameznike in podjetja, krojijo mišljenje, razvijajo spretnosti in ponujajo mrežo za odkrivanje prelomnih rešitev. Spodbuja uporabo nastajajočih tehnologij, kot so umetna inteligenca, robotika in digitalna biologija. V njihovi skupnosti so podjetniki, podjetja, razvojne organizacije, vlade, investitorji in akademske skupnosti. Univerza za vse njih in vas pripravlja bogatejšo prihodnost.

Prebrali smo, odkrili smo Drobtine iz Mišje doline za otroke in odrasle Ljubljana, marec 2018

Anja Štefan je napisala ljubo, toplo besedilo, Alenka Sottler ga je ilustrirala, slikanica pa je predstavila Mladinsko knjigo na knjižnem sejmu v Bologni. Grafično oblikovane miške velikih, začudenih oči, počivajoča črnobela mačka le z enim očesom gleda v svet, vrsta mišk prepeva:

»Le pogumno, le za mano, kmalu bomo našli hrano ... in boljši svet, kjer laže bo živet«.

Širimo obzorja, združujemo ljudi
Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net